

søgt at bøde herpaa ved i Lighed med de ovennævnte fremmede Lovbud at give Adgang til efter Omstændighederne at faa en vedtagen Konventionalbod nedsat. Den nævnte Paragraf bestemmer, at naar nogen har lovet at erlægge en Bod, bestaaende af Penge eller andet, for det Tilfælde, at han ikke opfylder en ham paahvilende Forpligtelse eller iøvrigt foretager eller undlader en Handling, kan Boden nedsættes, hvis det findes at være aabenbart ubilligt, om den skulde erlægges i sin Helhed. Som det vil ses, angaar Reglen ikke blot de sædvanlige Tilfælde, hvor Boden bestaar i Penge, men ogsaa Tilfælde, hvor den gaar ud paa andre Ydelser. Om Ydelsen i Aftalen kaldes Konventionalbod eller optræder under andre Navne, f. Eks. Erstatning, er naturligvis ikke afgørende for, om Paragrafen skal komme til Anvendelse eller ej. Med Vedtagelsen af en Konventionalbod maa ikke forveksles den i Kontraktsforhold undertiden forekommende Vedtagelse om, at den ene Kontrahent skal have Ret til mod Erlæggelse af en vis Ydelse (*mulcta poenitentialis*, Reugeld) at befri sig for sine Forpligtelser efter Kontrakten. En saadan Bestemmelse har et ganske andet Formaal end Vedtagelsen af en Konventionalbod. Den er givet til Fordel for den, der har betinget sig Ret til at træde tilbage fra Kontrakten, ikke i Medkontrahentens Interesse, og sidstnævnte vil ikke i Tilfælde af, at den anden vælger ikke at opfylde Kontrakten, i Medfør af Bestemmelsen kunne kræve netop den omtalte Ydelse, men maa paa sædvanlig Maade bevise sit Tabs Størrelse. Reglerne i Udkastets § 37 finde derfor ikke Anvendelse paa *mulcta poenitentialis*.

Ligesom Bestemmelsen i den tyske borgerlige Lovbog § 343 og det ungarske Udkast § 1050 er Reglen i § 37 ikke begrænset til Tilfælde, hvor Bod skal erlægges ved Undladelse af Opfyldelse af en juridisk Forpligtelse. Den angaar ogsaa saadanne Forhold, hvor Boden er knyttet til Foretagelsen eller Undladelsen af en Handling, der ikke kan fremtvinges.

Da Vedtagelsen om Erlæggelse af Konventionalbod som ovenfor nævnt sædvanlig

vil tjene et fuldtud berettiget Øjemed, og da det kan være meget vanskeligt for udenforstaaende at faa det fulde Overblik over alle de Omstændigheder, hvoraf det afhænger, om Boden i det enkelte Tilfælde er for høj, er Adgangen til at faa Boden nedsat begrænset til de Tilfælde, hvor Pligt til dens Erlæggelse i sin Helhed findes *aabenbar* ubillig. Endvidere har man i det følgende Punktum i Paragrafen til nærmere Vejledning ved Afgørelsen af, om Boden kan anses for aabenbar ubillig, udtalt, at der i saa Henseende skal tages Hensyn ikke blot til det Tab, som den efter Løftet berettigede lider, men ogsaa til den Interesse, han iøvrigt har i Handlingens Foretagelse eller Undladelse, saavel som til de øvrige foreliggende Omstændigheder. At der skal tages Hensyn til andre Interesser hos den berettigede end de økonomiske, følger af det ovenførte om Øjemedet med Vedtagelsen af en Konventionalbod. Ogsaa andre Omstændigheder maa kunne komme i Betragtning, saaledes f. Eks., om der er særlige Forhold til Stede, der gøre Skyldnerens Pligtbrud undskyldeligt, eller om omvendt hans Pligtbrud har en særlig graverende Karakter.

Efter Formuleringen af Reglen i Paragrafens 1ste Punktum vil det være klart, at man ved Afgørelsen af, om Bodens Erlæggelse er aabenbar ubillig, skal tage Hensyn til Forholdene paa den Tid, da Boden skal erlægges, ikke til Forholdene paa den Tid, da Aftalen om den fandt Sted. En Bod kan have været rimelig paa Aftalens Tid uden at have Berettigelse efter de nuværende Forhold og omvendt. Er en forbrudt Bod erlagt uden Forbehold, kan ifølge sidste Punktum i Paragrafens 1ste Stykke Tilbagesøgning ikke finde Sted under Paaberaabelse af, hvad foran er bestemt. Bodens Erlæggelse under saadanne Omstændigheder udviser sædvanligt, at den forpligtede ikke anser den for ubillig, og Medkontrahenten maa derfor ogsaa kunne betragte Forholdet som endelig afgjort ved den stedfundne Erlæggelse. Er Erlæggelsen derimod sket under Reservation, eller inden Boden var forbrudt vil ved-